

nationale ombudsman

Rapport

Een onderzoek naar een klacht over het optreden door de politie van de eenheid Den Haag toen zij bij verzoeker haar woning binnen zijn gegaan.

Oordeel

Op basis van het onderzoek vindt de Nationale ombudsman de klacht over de politiechef van de regionale eenheid Den Haag gegrond.

AANLEIDING

Op 26 januari 2016 kwam bij de politie een melding binnen. De melding hield in dat een werkster bij het appartementencomplex van verzoekster, toen zij de centrale toegangsdeur wilde openen, werd weggeduwd door twee donkere mannen. De mannen duwden de deur open, gingen naar binnen en lieten door de achterdeur een derde man binnen. Politieambtenaar X (noodhulp/surveillance) ging op deze melding af. Hij deed onderzoek in het complex en heeft bij de bewoners van de appartementen aangebeld. Toen hij bij verzoekster aanbelde en zij opendeed zag hij in haar woning drie mannen die aan het signalement voldeden. Hij zei haar dat hij in haar woning wilde kijken in verband met de melding. Zij liet hem binnen. X trof in de woning drie mannen van Pakistaanse afkomst aan. Het betrof de mannen waarover de melding was gedaan. Zij brachten in de woning een muurschildering aan. Hij heeft de personalia van de mannen genoteerd en heeft de woning verlaten.

Even later kwamen twee wijkagenten (Y en Z) ook op de melding af. Y en Z zeiden tegen verzoekster dat zij in haar woning wilden kijken. Verzoekster, Y en Z zijn naar de woning gegaan waar verzoekster hen heeft binnen gelaten. Y heeft in de woning de personalia van de drie schilders genoteerd en gecontroleerd. Hij heeft de mannen uitgelegd dat er een melding van insluiping was geweest en dat hij met de mannen hierover in gesprek wilde. Na de uitleg van de schilders was het Y en Z duidelijk dat er geen sprake was van insluiping en hebben Y en Z de woning verlaten.

KLACHT

Verzoekster klaagt erover dat de politie Den Haag voor een tweede keer haar woning is binnengegaan. De betrokken politieambtenaren hebben haar daarbij niet medegedeeld waarom en op welke grond zij nog een keer in de woning wilden kijken.

BEVINDINGEN

Toelichting van verzoekster

Toen politieambtenaar X bij verzoekster aan de deur kwam heeft zij hem binnengelaten en heeft ze X laten zien dat er drie schilders bij haar aan het werk waren. Zij liet hem zien dat er geen sprake was van ongewenst binnendringen. Nadat X de woning had verlaten kwamen politieambtenaren Y en Z (wijkagenten) ter plaatse en wilden in de woning van verzoekster kijken. Verzoekster vroeg verschillende keren waarom dat nodig was. Ook vertelde zij dat er al een politieambtenaar bij haar binnen was geweest en de situatie in orde had bevonden. Op haar vraag waarom Y en Z nog een keer wilden binnenkijken kreeg zij geen antwoord. In eerste instantie gaf zij daarom geen toestemming aan Y en Z om haar woning binnen te gaan.

Ten slotte heeft verzoekster besloten de agenten toch maar binnen te laten. Y heeft de gegevens van de schilders genoteerd en is vervolgens met Z vertrokken. Verzoekster heeft gesteld dat zij heeft waargenomen dat er overleg is geweest tussen X, Y en Z.

Volgens verzoekster was er sprake van een 'raciaal component': verzoekster heeft de stellige indruk dat Y en Z nogmaals de woning binnen wilden om een controle uit te voeren naar de identiteit van de schilders, omdat zij vermoedden dat er mannen illegaal aan het werk waren of illegaal in Nederland verbleven. Bovendien was er geen reden dat de politie de gegevens van de schilders noteerden, nu op het moment van het noteren van de gegevens helder was dat geen sprake was van een strafbaar feit.

De klachtbehandeling door de politie

De politiechef stelde dat het binnendringen in een appartementencomplex een grove inbreuk in de privésfeer betreft. Gelet op de impact van deze vorm van criminaliteit is het de taak van de politie op een dergelijke melding daadkrachtig te reageren. Het vervolgens informeren bij de bewoners, in casu verzoekster, getuigde van een gedegen en zorgvuldig onderzoek. Dat Y de melding verder wilde onderzoeken, geeft blijk van zijn betrokkenheid en zijn zorg voor de wijkveiligheid. Doel was de personalia van de drie mannen te noteren en hen aan te spreken op hun gedrag dat leidde tot de melding. Y wist op dat moment (nog) niet dat zijn collega X al bij verzoekster binnen was geweest. Y had X weggestuurd met de mededeling dat Z en hij voor verdere afhandeling zouden zorgdragen.

Y verzuimde daarbij zich te laten inlichten over de onderzoekshandelingen die X al had verricht. De politiechef kan zich voorstellen dat verzoekster dit tweede bezoek in haar woning als vreemd ervoer. Ze had eerder al een politieambtenaar in haar woning toegelaten en voor X was het kennelijk voldoende te constateren dat het werklui betrof. Vastgesteld kan worden dat er geen overdracht heeft plaatsgevonden. De politiechef acht het optreden van Y niet behoorlijk en heeft zijn excuses aangeboden voor de gang van zaken. Dat Y de melding wilde 'completeren' door het noteren van alle betrokkenen is aannemelijk, volgens de politiechef.

Met betrekking tot het raciale component, zoals verzoekster dat aangaf, overwoog de politiechef dat er geen enkele aanwijzing is dat het controleren van de personalia van de schilders een ander doel heeft gehad dan het completeren van de politieregistratie. Er zijn geen aanwijzingen dat hierbij de huidskleur en/of uiterlijke kenmerken van de schilders een rol speelden. Dat sprake is geweest van discriminatie heeft de politiechef niet kunnen constateren.

De klacht van verzoekster bij de Nationale ombudsman

Verzoekster diende een klacht in bij de Nationale ombudsman en gaf aan niet tevreden te zijn met de behandeling van de klacht door de politiechef. Ze achtte het niet aannemelijk dat Y heeft verzuimd zich te laten inlichten over de onderzoekshandelingen van X. Ze stelt dat er overleg heeft plaatsgevonden tussen X, Y en Z. Door het tijdverloop en het feit van verzoekster zich buiten haar woning bevond en in overleg was met de politie, was er geen enkele reden om nog in de woning van verzoekster te willen kijken of er wellicht sprake was van een ongewenst binnentreden door de mannen. Ook was het niet nodig de personalia van de schilders te noteren. Daarnaast geeft ze aan dat sprake is van een raciaal component; X en Y zouden onder het mom van het controleren van de melding naar binnen zijn gegaan, terwijl ze de intentie hadden te controleren of het illegale werknemers betrof.

Ten slotte heeft verzoekster aangegeven dat zij tegen Y en Z heeft gezegd dat er al een collega binnen is geweest en dat Y niet reageerde op haar opmerking. Ze kan niet begrijpen dat Y en Z stellen dat zij niet gezegd zou hebben dat er al een collega binnen was geweest.

Verklaringen politieambtenaren in het kader van het onderzoek door de Nationale ombudsman

In het kader van het onderzoek heeft de Nationale ombudsman vier betrokken politieambtenaren gehoord:

Politieambtenaar X verklaarde dat er een melding was binnen gekomen dat drie licht getinte mannen een appartementencomplex in Hillegom waren binnengedrongen. X besloot om bij alle bewoners aan te bellen. Zo belde hij ook bij verzoekster aan en zag in haar appartement op de eerste verdieping drie mannen aan het werk die aan het signalement voldeden. Hij legde verzoekster uit waarvoor hij kwam en werd binnengelaten. Hij heeft de personalia van de mannen gevraagd en deze genoteerd. De mannen gaven toe dat het niet handig was geweest hoe ze zich bij de toegangsdeur hadden gedragen. Daarna is hij weggegaan. Verzoekster ging toen niet mee naar beneden. Toen hij beneden kwam zag hij onder andere de operationeel commandant, Y en Z. Y en Z gingen gelijk naar boven. Het kan zijn dat hij en Y nog wat over en weer hebben geroepen, maar X weet dit niet zeker. Het is mogelijk dat de operationeel commandant nog iets over de portofoon heeft gezegd dat Y en Z in het appartement van verzoekster moesten zijn.

Politieambtenaar Y verklaarde dat Z en hij een melding een 112-melding kregen; twee donkere mannen zouden een appartementencomplex zijn binnengedrongen. Toen Z en hij aankwamen bij het appartementencomplex van verzoekster hebben zij even met de operationeel commandant van politie gesproken. Hij meende zich te herinneren dat de operationeel commandant hen vertelde dat verzoekster op de eerste verdieping woonde. Y ging vervolgens naar boven. Hij wilde de werklui aanspreken op hun gedrag. Op het moment dat Y naar boven ging had hij verzoekster nog niet gesproken. Hij wist niet dat X al bij verzoekster binnen was geweest. Z en verzoekster kwamen achter hem aan. Bij de deur heeft Y uitgelegd waarom hij boven was. Ook vertelde hij haar waarom hij naar binnen wilde en dat hij de werklui wilde spreken en hun gegevens wilde noteren. In beginsel weigerde verzoekster hem binnen te laten. Y en Z wilden de werklui spreken, het maakte niet uit of dat binnen of buiten de woning was. Uiteindelijk liet verzoekster hen in de woning. Hij heeft de gegevens van de schilders genoteerd.

Wanneer er een melding is dan noteren politieambtenaren de gegevens van de melder, van de betrokkene (in dit geval verzoekster) en van de veroorzakers, degenen die aanleiding geven tot het doen van de melding. Y en Z zijn toen vertrokken.

Pas tijdens de hoorzitting van de klachtencommissie hoorde Y dat er eerder die ochtend een collega bij verzoekster binnen was geweest. Verzoekster heeft niet tegen Y gezegd dat er al een collega bij haar binnen was geweest. Als hij geweten had dat er al een collega binnen was geweest was hij niet voor een tweede keer naar binnen gegaan. Hij benadrukt dat er geen sprake is van een raciaal component/discriminatie.

Politieambtenaar Z verklaarde dat Y en hij afgingen op een melding dat drie mannen een appartementencomplex waren binnengedrongen. Hij kon zich niet herinneren of in de melding werd gesproken over 'donkere mannen'. Toen Y en Z in het appartementencomplex kwamen stonden X en zijn collega van de surveillance, de operationeel commandant, de meldster en verzoekster beneden. X en Y hebben wel met collega's gesproken maar wat er is besproken weet Z niet meer. Het lukte niet om met verzoekster in gesprek te komen. Toen zijn Y en Z naar boven gegaan. Hij wist niet dat er al een collega in het appartement van verzoekster was geweest. Als hij dat had geweten was het niet nodig geweest om nogmaals in de woning te kijken. Het doel van Y en Z was om de melding van insluiping die was gedaan te controleren. Ze hebben op de ramen van de woning van verzoekster geklopt. Hij weet niet meer of verzoekster de deur heeft geopend of dat het de schilders waren. Ze zijn met toestemming van verzoekster de woning binnengegaan. Verzoekster heeft niet gezegd dat er al een collega voor hen in de woning was geweest. Ze vroegen de schilders om hun identiteitsbewijs en hebben hen uitgelegd dat er een melding van insluiping was geweest en dat ze met hen in gesprek wilden daarover. Nadat ze hun gegevens hadden genoteerd hebben ze de schilders bedankt voor hun medewerking en zijn ze weggegaan. Hij herkende zich niet in de beschuldiging van verzoekster dat hij gediscrimineerd zou hebben.

De operationeel commandant verklaarde dat hij mogelijk gelijk met de collega's van de surveillance aankwam. Hij herinnert zich niet dat er twee keer politieambtenaren bij verzoekster in de woning zijn geweest. Verzoekster heeft wel medewerking verleend maar ze was er niet blij mee.

Standpunt politiechef

De Nationale ombudsman heeft na het toezenden van de verklaringen van de politieambtenaren de politiechef gevraagd om een standpunt in te nemen. De politiechef geeft aan dat hij in zijn oordeel in de eerstelijns klachtbehandeling heeft geconstateerd dat er een onvolledige overdracht is geweest tussen enerzijds X en anderzijds Y en Z. Deze klacht verklaarde hij daarom gegrond. In zijn standpunt geeft hij de Nationale ombudsman aan dat dit oordeel impliceert dat ook de klacht over het voor de tweede keer binnengegaan van de woning gegrond is.

Met betrekking tot het voor hem nieuwe klachtonderdeel namelijk dat verzoekster niet is meegedeeld waarom Y en Z voor een tweede keer in de woning wilden kijken merkt de politiechef op dat de politieambtenaren niet op de hoogte waren van het eerdere bezoek van hun collega X. Er kon dan ook niet van hen verwacht worden dat zij uitlegden waarom er opnieuw politie aan de deur was. De politieambtenaar heeft zoals mag worden verwacht wel voldoende aangegeven waarom hij in de woning wilde kijken. De klacht acht de politiechef op dit punt ongegrond.

Nadere reactie verzoekster

Verzoekster betwist de verklaring van Y en Z dat zij niet wisten dat X al voor hen de woning was ingegaan. Het blijft volgens haar onaannemelijk dat er geen normale informatie overdracht heeft plaatsgevonden. Ze benadrukt dat het optreden van de politie op haar intimiderend over kwam. Verzoekster zet haar vraagtekens bij het waarheidsgehalte van de melding.

BEOORDELING

Wat is het oordeel van de Nationale ombudsman?

Het vereiste van professionaliteit houdt in dat de overheid er voor zorgt dat haar medewerkers volgens hun professionele normen werken. De burger mag van hen bijzondere deskundigheid verwachten. Dit brengt met zich mee dat politieambtenaren zich voorafgaand aan het binnentreden van een woning goed op de hoogte (laten) stellen van de situatie en zich voldoende laten informeren door collega's die wellicht al onderzoekshandelingen hebben verricht.

In dit geval stelt de Nationale ombudsman vast dat de communicatie tussen enerzijds X en anderzijds Y en Z onvoldoende is geweest. X was immers al de woning van verzoekster binnen geweest en had geconstateerd dat alles in orde was. Voordat Y en Z de woning van verzoekster binnengingen had het in de rede gelegen dat zij informatie hadden ingewonnen bij de collega die al ter plekke was, te weten X. Als Y en Z hadden geweten dat X al in de woning was geweest was en hij de situatie al had beoordeeld en ook al de personalia van de mannen had opgenomen was het volgens de Nationale ombudsman niet nodig geweest om voor een tweede keer poolshoogte in de woning te nemen.

Met betrekking tot de klacht over het niet meedelen aan verzoekster waarom en op welke grond Y en Z nog een keer in de woning wilden kijken heeft de Nationale ombudsman geconstateerd dat de verklaringen van Y en Z lijnrecht staan tegenover de verklaring van verzoekster. Y en Z stellen dat verzoekster niet tegen hen heeft gezegd dat er al eerder een collega in de woning was geweest. Daartegenover staat de verklaring van verzoekster die uitdrukkelijk heeft aangegeven dat ze wel degelijk heeft gezegd dat er korte tijd ervoor een politieambtenaar in haar woning is geweest om onderzoek te doen naar de melding. De Nationale ombudsman hecht meer waarde aan de verklaring van verzoekster. Het komt de Nationale ombudsman logisch voor dat iemand die in korte tijd voor de tweede keer door de politie wordt benaderd verwijst naar het eerdere contact dat ze had met de politie. Dit brengt met zich mee dat de betrokken politieambtenaren hadden moeten verifiëren of de mededeling van verzoekster klopte. Nu zij dat niet hebben gedaan en de woning zijn binnengetroten hebben zij gehandeld in strijd met het beginsel van professionaliteit.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Overigens is het de Nationale ombudsman opgevallen dat de klachtencommissie in haar advies en de politiechef die dit heeft overgenomen erover spreekt dat Y de melding wilde 'completeren' door het noteren van de namen van alle betrokkenen. De Nationale ombudsman vindt dit een bijzondere woordkeus. Enerzijds stelt de politie dat er geen sprake is geweest van een overdracht tussen X en Y. Anderzijds spreekt de politiechef van een onvolledige overdracht. Als Y niet wist dat X al was binnen geweest, wat wilde Y dan completeren? Alleen de mutatie van de melding, of ging het toch om het aanvullen van de gegevens die X al had verzameld? Het lijkt erop dat de politie zelf niet helemaal helder heeft wat er is gebeurd op 26 januari 2016.

Ten slotte is het de Nationale ombudsman niet gebleken dat een raciale component/discriminatie een rol heeft gespeeld bij de keuzes die de politie heeft gemaakt. De politie heeft niet professioneel gecommuniceerd. Dat de politie actie onderneemt na een melding dat twee mannen een appartementencomplex zijn binnengedrongen is vanzelfsprekend en in overeenstemming met hetgeen een burger redelijkerwijs van de politie mag verwachten.

CONCLUSIE

De klacht over de onderzochte gedraging van de politie eenheid Den Haag is gegrond wegens strijd met het beginsel van professionaliteit.

De Nationale ombudsman,

Reinier van Zutphen